

ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Петрова І.П.

*кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник відділу проблем регуляторної політики
і розвитку підприємництва
Інституту економіки промисловості
Національної академії наук України
м. Київ, Україна*

Формування та розвиток взаємодії між вищими навчальними закладами (ВНЗ) та бізнесом є основним вектором реформ професійної освіти в Україні. Міністерство освіти та науки України (МОН) об'єднує зусилля з бізнесом у напрямку конструктивного та взаємовигідного співробітництва у формі партнерства для забезпечення високої якості професійної підготовки кадрів, залучення додаткових ресурсів для розвитку професійної освіти та її орієнтації на сучасні технологічні умови. Основними напрямками співробітництва є підготовка пропозицій щодо реформування системи професійної освіти та створення професійних та освітніх стандартів; надання консультативної допомоги з питань, що мають спільний інтерес; участь у спільних заходах: конкурсах, виставках, конференціях, круглих столах тощо; розробка механізмів забезпечення випускників професійно-технічних і вищих навчальних закладів робочими місцями на підприємствах; розробка пропозицій щодо сумісного надання випускникам професійних кваліфікацій роботодавцями і навчальними закладами [1].

У Законі України «Про освіту» зазначено, що публічно-приватне партнерство (ППП) може передбачати спільне фінансування закладів освіти, а також юридичних і фізичних осіб, які провадять освітню діяльність; утворення та/або спільне фінансування і розвиток баз практичної підготовки; утворення та/або спільне фінансування і експлуатацію інноваційних підприємств (інноваційний центр, технопарк, технополіс, інноваційний бізнес-інкубатор тощо) на базі існуючих закладів освіти; розроблення і розвиток сучасних технологій освіти, навчання; професійно-практичну підготовку; запровадження спільних програм фінансування підготовки фахівців тощо; здійснення заходів щодо соціального захисту та поліпшення житлових умов працівників системи освіти та здобувачів освіти [2].

Публічно-приватне партнерство у сфері освіти і науки здійснюється на основі договорів між органами державної влади та приватними партнерами (рис. 1), які укладаються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України [3].

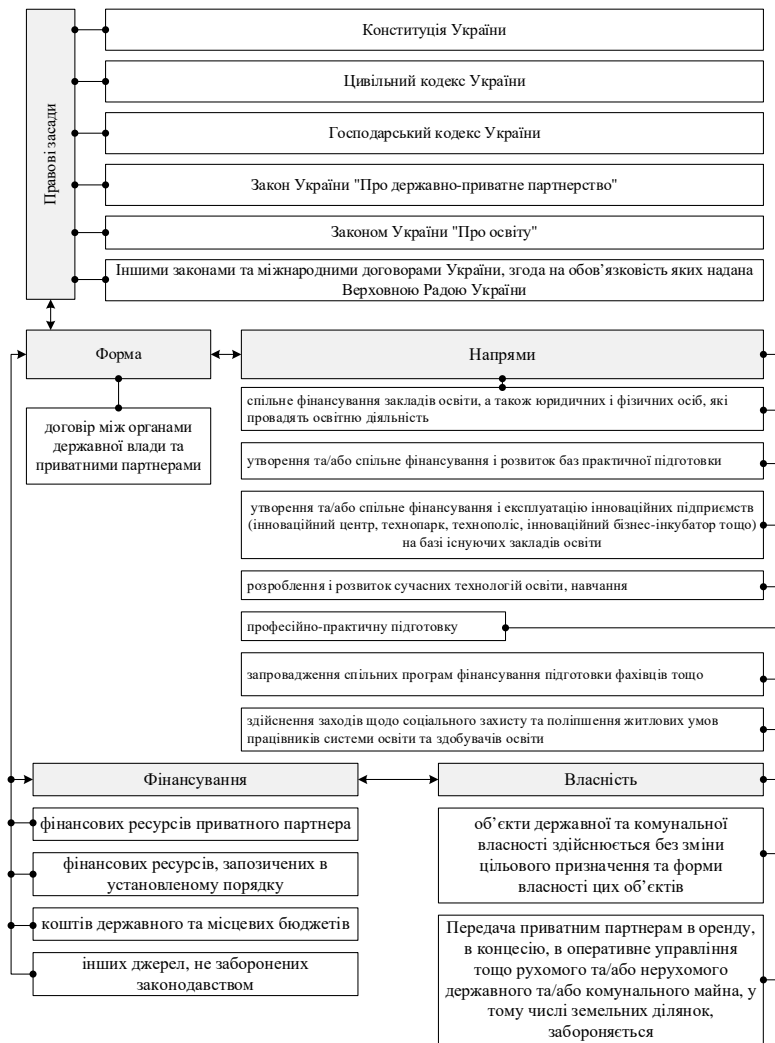

Рис. 1. Правові засади публічно-приватного партнерства в освіті

Джерело: складено за даними [2–3]

Водночас в Україні кількість прикладів публічно-приватного партнерства у галузі освіти дуже мала. Якщо в дошкільній та середній освіті приклади майже відсутні, то у процесі реформування професійної та професійно-технічної освіти відбувається певні зрушення, а саме співпраця між Міністерством освіти і науки України та роботодавцями у сфері професійно-технічної освіти. Зокрема, за інформацією МОН укладено Меморандуми про співробітництво між Міністерством освіти і науки та роботодавцями, громадськими організаціями, в яких чітко визначається мета, напрями, заходи взаємодії, відповідальність сторін за якість підготовки кваліфікованих кадрів. Партнерами Міністерства освіти і науки України у сфері підготовки робітничих кадрів у рамках підписаних меморандумів стали ТОВ «Фомалгаут-Полімін», ТОВ «ЗІП», Будівельна палата, ТОВ «КНАУФ ГПС Київ», ТОВ «Снежка-Україна», громадська спілка «Національне партнерство в легкій промисловості», ПАТ «Українська залізниця», Федерація роботодавців України, Швейцарська Конфедерація, представлена Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва та ТОВ «Геберіт Трейдінг», ТОВ «Клопотенко» [1; 4].

Публічно-приватне партнерство у сфері вищої освіти дозволить вирішити низку найважливіших завдань, а саме забезпечити додаткове фінансування освітнього процесу; сформувати професійні компетенції, які будуть адекватні сучасним вимогам ринку праці; розширити впровадження інноваційних процесів у професійній освіті та комерціалізацію результатів науково-дослідних робіт, що проводиться ВНЗ.

ППП є одним із ефективних шляхів, який дозволить адаптувати освітню галузь України до інтеграції в науково-освітній простір ЄС та до викликів сьогодення. Система професійної освіти, що є основним джерелом поповнення кадрових потреб економіки, в даний час, підлягає серйозному реформуванню, оскільки інтеграція України до європейської спільноти пов'язана з підвищенням доступності освіти, впровадженням нових освітніх стандартів та моделей освіти, розвитку безперервної професійної освіти в умовах переходу до суспільства знань [5].

Унікальні навички та здібності, уміння адаптувати їх до умов діяльності, що постійно змінюються, висока кваліфікація стають провідними виробничими ресурсами та основним джерелом економічного зростання. Для цього доцільно впроваджувати саме форми публічно-приватного партнерства, які спрямовані на удосконалення професійних знань, умінь та навичок, зокрема встановлення ділових зв'язків, що може передбачати розвиток ефективніших відносин із міжнародними компаніями чи науковими партнерами Європейського Союзу.

Список використаних джерел:

1. Державно-приватне партнерство. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnichna-osvita/reforma-profesijnoyi-osviti/derzhavno-privatne-partnerstvo-ta-dualna-osvita/derzhavno-privatne-partnerstvo>
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII (Редакція станом на 05.07.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
4. Освіта в Україні: виклики та перспективи. Інформаційно-аналітичний збірник. Київ, 2020. 292 с. URL: <https://iea.gov.ua/wp-content/uploads/2020/08/Informatsijno-analitichnij-zbirnik-Osvita-v-Ukrayini-vikliki-ta-perspektivi.pdf>
5. Петрова І.П. Основні засади публічно-приватного партнерства в професійній (професійно-технічній) освіті: український та зарубіжний досвід. *Moderní aspekty vědy: XIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika : Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2021. str. 512–524.*